EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 21.11.2018
COM(2018) 755 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční monitorovací zpráva o provádění programu na podporu strukturálních reforem za rok 2017

{SWD(2018) 465 final}

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Výroční monitorovací zpráva o provádění programu na podporu strukturálních reforem za rok 2017

ÚVOD

Od roku 2017 spravuje Evropská komise specializovaný program s počátečním rozpočtem ve výši 142,8 milionu EUR[1] (navýšeným na 222,8 milionu EUR prostřednictvím změny nařízení (EU) 2017/825[2]), jehož cílem je podporovat členské státy při navrhování a provádění institucionálních, správních a prorůstových reforem – **program na podporu strukturálních reforem**.

Strukturální reformy jsou ze své podstaty **složité procesy**, jejichž koncepce a provádění vyžadují ucelený řetězec vysoce specializovaných znalostí a dovedností. Schopnost iniciovat a provádět strukturální reformy k řešení administrativních, hospodářských a sociálních problémů, s nimiž jsou tyto reformy spojeny, není v některých členských státech často dostačující.

Cílem programu na podporu strukturálních reforem je tedy pomoci členským státům **tyto problémy řešit** a **posílit jejich schopnost** připravit a provádět institucionální, administrativní a prorůstové reformy, a přispět tak k posílení institucí, správních postupů, veřejné správy a zlepšení výkonnosti a odolnosti hospodářských a sociálních odvětví. Cílem je posílit soudržnost, konkurenceschopnost, produktivitu, udržitelný růst, tvorbu pracovních míst a investice.

PROVÁDĚNÍ PROGRAMU V ROCE 2017

Rok 2017 byl prvním rokem provádění činností v rámci programu na podporu strukturálních reforem. Již v prvním kole programu **poptávka členských států výrazně překročila dostupný rozpočet**. Šestnáct členských států předložilo 271 žádostí o podporu v odhadované výši téměř čtyřnásobku dostupného ročního rozpočtu programu na rok 2017, který byl 22,5 milionu EUR.

Při výběru ze žádostí členských států o financování v rámci programu na podporu strukturálních reforem pro rok 2017 **Komise tyto žádosti posoudila na základě zásad a kritérií** stanovených v nařízení o programu na podporu strukturálních reforem. Pro financování tak bylo vybráno **159 žádostí z 16 členských států**.

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/825 ze dne 17. května 2017 o zavedení programu na podporu strukturálních reforem na období 2017–2020 a o změně nařízení (EU) č. 1303/2013 a (EU) č. 1305/2013 (nařízení o programu na podporu strukturálních reforem).

[2] Dne 6. prosince 2017 Komise navrhla změnit nařízení o programu na podporu strukturálních reforem s cílem zvýšit rozpočet programu o 80 milionů EUR a doplnit k cílům, k nimž program přispívá, podporu pro členství v eurozóně. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1671 ze dne 23. října 2018, kterým se mění nařízení (EU) 2017/825 za účelem zvýšení finančního krytí programu na podporu strukturálních reforem a přizpůsobení jeho obecného cíle, vstoupilo v platnost dne 13. listopadu 2018.

Rozložení vybraných žádostí napříč hlavními oblastmi politiky bylo následující:

- 29 % v oblasti trhu práce, vzdělávání, zdravotnictví a sociální politiky,
- 28 % v oblasti růstu a podnikatelského prostředí,
- 18 % v oblasti správy příjmů a řízení veřejných financí,
- 16 % se týkalo finančních služeb a přístupu k finančním prostředkům a
- 9 % se týkalo správy věcí veřejných a veřejné správy.

V souladu se zásadou řádného finančního řízení byla pro financování dána priorita žádostem, **u nichž bylo možné rychle poskytnout podporu i zavést reformy do praxe**, a žádostem zaměřeným na **vytčené cíle, u kterých byla v praxi silná očekávání**.

Téměř **90 % žádostí, které byly vybrány pro financování v roce 2017, přímo souvisí se strategickými prioritami EU**.

Vybrané žádosti lze podle příslušných okolností, za nichž mohou být předloženy podle nařízení o programu na podporu strukturálních reforem (čl. 7 odst. 3), rozdělit takto:

- 51 % vybraných žádostí se týkalo provádění reforem v reakci na problémy zdůrazněné v procesu evropského semestru (doporučení pro jednotlivé země, zprávy o jednotlivých zemích),
- 27 % vybraných žádostí se týkalo provádění strategických priorit Unie (unie kapitálových trhů, energetická unie a politika v oblasti změny klimatu atd.),
- 7 % vybraných žádostí se týkalo provádění práva Unie a
- 4 % vybraných žádostí se týkala provádění ekonomických ozdravných programů EU.

I když náplní této zprávy není posoudit skutečný dopad podpůrných opatření, lze říci, že již po 14 měsících od zahájení provádění podpůrných akcí vybraných pro financování **začal program přinášet očekávané výstupy**, ať už ve formě strategického a právního poradenství, studií, odborného vzdělávání, seminářů, doporučení, akčních plánů atd.

Do 31. října 2018 bylo provedeno (dokončeno) 12 % projektů na podporu reforem, 82 % projektů bylo zahájeno v praxi a 6 % projektů bylo v přípravné fázi.

Největší část **podpůrných opatření provedených v roce 2017** byla zaměřena na:

- lepší fungování vnitrostátních daňových správ (11 %),
- podporu rozvoje vnitrostátních a přeshraničních kapitálových trhů (9 %),
- lepší dostupnost, účinnost a odolnost systémů zdravotní péče (9 %),
- reformu rámců politik v oblasti energetiky, včetně přechodu na nízkouhlíkové hospodářství, podpory energetické účinnosti a energie z obnovitelných zdrojů (6 %),
- posílení systémů vzdělávání a odborné přípravy (5 %) a
- zvýšení účinnosti a účelnosti ve veřejném sektoru (5 %).

POKROK S OHLEDEM NA CÍLE PROGRAMU

Program je na dobré cestě i z hlediska plnění svého obecného cíle[3]. Podpůrná opatření se provádějí v těch oblastech politiky, v nichž členské státy hodlají a/nebo by měly přijmout institucionální, správní a/nebo strukturální reformy, a to i díky poskytnuté podpoře. Všechna podpůrná opatření vybraná v rámci programu na podporu strukturálních reforem v roce 2017 přispívají zejména k realizaci **institucionálních, správních a strukturálních reforem**, které členské státy provádějí v **různých hospodářských a sociálních odvětvích v reakci na hospodářské a sociální výzvy**.

Celkově lze říci, že první rok provádění programu na podporu strukturálních reforem ukazuje, že program může **významně přispět** k úsilí vnitrostátních orgánů členských států o **identifikaci a odstraňování některých strukturálních nedostatků**, které brání koncipování a provádění reforem. Program například pomohl přezkoumat stávající postupy tvorby právních předpisů, odhalit nedostatky a poskytnout doporučení ke zlepšení. Program se rovněž ukázal jako důležitý nástroj, který pomáhá zvyšovat schopnost členských států definovat účinnější procesy a metodiky (zlepšení účinnosti systému zdravotnictví) a/nebo pokročit směrem k účinnějšímu řízení lidských zdrojů (výměna zkušeností mezi soudci z různých členských států za účelem sdílení příslušných vnitrostátních postupů s žádajícím členským státem).

Akce vybrané v rámci programu na podporu strukturálních reforem na rok 2017 jsou navrženy tak, aby zajistily evropskou přidanou hodnotu, mimo jiné prostřednictvím **doplňkovosti a synergií s dalšími programy** a politikami na vnitrostátní, unijní a mezinárodní úrovni a/nebo svým příspěvkem k **posílení vzájemné důvěry a spolupráce** mezi přijímajícími členskými státy a Komisí. Navíc cílem akcí je také umožnit vývoj a provádění řešení, která se zabývají vnitrostátními výzvami, ale mají zároveň pozitivní dopad i na **přeshraniční nebo celounijní problémy**. Jako příklad lze uvést tato podpůrná opatření:

- podpůrná opatření posilující rozvoj **regionálních kapitálových trhů** a usnadňující zavedení celoregionálního rámce pro kryté dluhopisy,
- podporu hodnocení **výsledků systémů zdravotní péče** ve dvou zemích současně, kdy se využívá vzájemné učení a spolupráce na úrovni EU, přičemž zkušenosti z jednoho členského státu pomáhají uzpůsobit podporu pro další členský stát,
- vytvoření vzájemné důvěry umožněním **výměny odborníků mezi vnitrostátním ministerstvem odpovědným za energetiku a jiným správním orgánem** s cílem pomoci lépe porozumět energetické chudobě, měřit ji a bojovat proti ní nebo
- umožnění výměny osvědčených postupů mezi několika zeměmi při zavádění **různých důchodových systémů.**

Vzhledem k tomu, že Komise může lépe než kterýkoli jednotlivý členský stát **určit a koordinovat osvědčené postupy**, v mnoha případech jsou podpůrná opatření poskytnutá členským státům založena na výměně osvědčených postupů mezi členskými státy a mezinárodními organizacemi nebo jsou o tuto výměnu doplněna. To rovněž umožnilo **zvýšení efektivity**, neboť pozitivní výsledky v jednom členském státě mohou být často realizovány v jiném členském státě.

[3] Výsledky podpůrných opatření mohou být ovlivněny některými vnějšími faktory a existuje riziko, že požadované reformy nebudou nakonec provedeny. Z tohoto důvodu musí být příčinná souvislost mezi podpůrnými opatřeními programu a dosažením obecného cíle posuzována případ od případu a s přihlédnutím k vlivům vnějších faktorů.

ZÁVĚRY

V prvním roce provádění programu na podporu strukturálních reforem se celkově ukázalo, že program může **významně přispět k soustavnému úsilí vnitrostátních orgánů členských států zjišťovat a překonávat určité strukturální nedostatky** a překážky při koncipování nebo provádění reforem a při stanovování priorit. Podobně se dosud ukázalo, že program je významným nástrojem pro posílení schopnosti členských států definovat účinnější postupy a metodiky a/nebo pokročit směrem k účinnějšímu řízení lidských zdrojů.

Ačkoli jsou výsledky podpůrných opatření spojeny s konkrétními projekty, účinné sledování těchto opatření, pokud jde o provádění konkrétních reforem, zůstává **výsadou přijímajícího členského státu**.

Komise bude v nadcházejících letech i nadále sledovat využívání podpůrných opatření a provádění institucionálních, správních a prorůstových reforem (dosažení cíle programu).